

Succesvol ondernemen ondanks ziekte of arbeidshandicap

Uitgaan van mogelijkheden

Jacqueline Kruunenberg & Ria Freijzen

Je hebt een goede baan, je hebt het naar je zin en ineens gaat het niet meer. Dan openbaart zich een ziekte die je leven op de kop zet. Of je krijgt zoveel last van je aandoening, dat het werk niet meer lukt. Dit overkwam drie mensen die centraal staan in dit artikel. Met een loopbaancoach gingen ze op zoek naar hun wensen en mogelijkheden en kozen ervoor om, vanuit hun WAO-, WIA- of Wajong-uitkering, begeleid te worden naar zelfstandig ondernemerschap.

De stap naar ondernemerschap

Pia Bronsveld: "In 2002 ben ik gedeeltelijk afgekeurd wegens twee chronische ziekten. Stressvolle situaties zijn funest voor mij. Verdriet, (werk)druk, hitte, lange reistijd kunnen leiden tot een shock, waarbij onmiddellijke behandeling met medicatie noodzakelijk is. Ik werkte als adviseur MKB-bedrijven, een drukke baan die ik niet meer vol kon houden. In 2006 volgde ontslag wegens reorganisatie. Ik realiseerde me dat een baan op academisch niveau niet meer mogelijk was. In banen onder mijn niveau kon ik mijn ei niet kwijt. Via een re-integratietraject (her)ontdekte ik mijn passie: schrijven. Ik volgde schrijfcursussen en ging verhalen, gedichten en kinderteksten schrijven (zie kader) en onderzocht met mijn loopbaancoach de stap naar zelfstandig ondernemerschap."

Leontien Cammaert deed na het behalen van haar hbo-diploma maatschappelijk werk administratieve ervaring op in verschillende organisaties. Toen ze enkele jaren geleden te horen kreeg dat ze het syndroom van Asperger heeft, begreep ze waarom ze tegen problemen aanliep in haar werk. Tijdens het IRO-traject dat ze vanuit haar Wajong-uikering kreeg ontstond het idee voor zelfstandig ondernemerschap. Leontien: "Als zelfstandige hoef ik niet meer de hele week op kantoor te zitten en kan ik toch mijn ervaring inzetten. Dat geeft me rust. Ik kan mijn eigen tempo bepalen en mijn tijd zelf indelen. Als ik thuis kan werken krijg ik minder prikkels en lukt het mij beter om mijn grenzen te bewaken."

Fred Seegers was dertig jaar met veel plezier makelaar OG (onroerend goed) en hypotheekadviseur. Zonder het te weten bleek hij een sociale fobie te hebben, ook wel sociale angststoornis genoemd. Op zijn werk ging het niet meer en Fred meldde zich ziek. "Tijdens mijn ziekteperiode heb ik 2,5 jaar gedrags- en psychotherapie gehad. Uiteindelijk werd ik voor 45% arbeidsongeschikt verklaard. Tijdens mijn ziekte deed ik vrijwilligerswerk: buddy van een psychiatrische patiënt en PC-les aan daklozen en verslaafden. Daar kwam ik in aanraking met mensen in financiële nood. Die bood ik vervolgens gratis financieel advies; ook begon ik aan de opleiding tot budgetcoach. Zo kon ik mijn jarenlange kennis en ervaring op een zinvolle manier inzetten."

Van passief naar passie

In een sleets stilleven
beweeg ik mij passief
Als een scheepsdieselmachine
drijf ik op geoliede routine

Pas als ik het kompas
afstem op mijn passie
ontvlamt plots het vuur

Met gezwinde pas
verwijder ik mij
van het alom bekende
Passeer mijn oud vertrouwde pad
Mijn werkelijkheid wordt passé

Ik blik te pas en onpas om
De kompasnaald trilt, lijkt verdwaald
Mijn passie pakt mij en
duwt mij dwingend vooruit

De passaat zwelt aan
Mijn gemoed waait leeg
Ruimte om mij heen
Een nieuw decor rolt uit

Ik stap het podium op
zing gepassioneerd mijn lied
Het publiek applaudisseert
Ik ben gearriveerd

Pia Bronsveld

Corebusiness

Pia: "In mijn loopbaantraject ontwikkelde ik als aanbod-boeken schrijven in opdracht van bedrijven of particulieren. Dit kunnen bijvoorbeeld boeken zijn voor jubilarissen, mensen die met pensioen gaan of ouderen en zieken die hun levensverhaal willen laten optekenen. Mijn coach Erik zei: "Schakel je netwerk in, maak een proefboek en vraag alleen onkostenvergoeding." Zo kreeg ik al snel twee op-

drachten; inmiddels ben ik met mijn vierde betaalde opdracht bezig. Ik maakte een PR-plan voor actieve acquisitie: persberichten naar allerlei kranten, mailings naar PZ-afdelingen en mijn netwerk benaderen via LinkedIn. Ik plan de komende tijd één acquisitie- of netwerkgesprek per week."

Leontien heeft vanaf augustus 2010 haar eigen bedrijf: 10 Ondersteunende werkzaamheden. "Ik neem mensen allerlei administratieve en/of secretarische klussen uit handen, zoals het invoeren van gegevens, research op internet en corrigeer- of typewerk. Daarnaast pas ik op huizen en verzorg ik huisdieren: werk waar particulieren of bedrijven niet aan toe komen. Mijn tijden en uren stem ik af op wat gezien mijn beperking mogelijk is. Alleen bij het vinden en houden van klanten heb ik hulp nodig van mijn loopbaancoach. Zij stimuleert mij, helpt mij omgaan met onzekerheden en kijkt samen met mij naar nieuwe opdrachtgevers en hoe ik mijn diensten optimaal in de markt kan zetten."

Fred heeft als *corebusiness* gekozen voor budgetcoach en aankoopmakelaar OG. "Als budgetcoach help ik mensen om weer overzicht te krijgen in hun geldzaken en om een plan van aanpak op te stellen waarmee zij financiële zorgen kunnen oplossen. Vaak komt het neer op schuldsanering en op het herzien van het bestedingspatroon. Door mijn ziektegeschiedenis en therapie heb ik geleerd om grenzen te stellen. Als zelfstandig ondernemer kan ik mijn eigen tijd makkelijker indelen dan bij een organisatie. Ik heb veel te danken aan mijn loopbaancoach. Hij is een klankbord en

reikt tools en literatuur aan om mijn eigen onderneming verder vorm te geven."

De loopbaancoach, ook zelfstandig ondernemer

We spraken met twee loopbaanadviseurs die deze doelgroep begeleiden Jolanda Verweij en Erik Bos. Jolanda is een van de aangesloten coaches bij Ik start smart (zie kader). "Ik vind het een mooi project, dat (startende) ondernemers ondersteunt. Omdat ik veel ervaring heb in het begeleiden van mensen met een uitkering, kiest deze doelgroep vaak voor mij. Gedurende zes tot negen maanden krijgen ze behalve een coach ook begeleiding door de KvK en gerichte trainingen zoals *elevator pitch*, doelgroepbenadering, acquisitie, financiën, boekhouding en belastingzaken. Ook brengt het starters in contact met andere startende ondernemers."

Niet iedereen met een ziekte of arbeidshandicap is echter geschikt om zelfstandig ondernemer te worden. Om dit te onderzoeken, zetten de geïnterviewde loopbaancoaches de gratis E-scan ondernemerstest in (zie kader). Erik werkt hiermee: "Het is een mooi instrument om cruciale ondernemersvaardigheden inzichtelijk te maken: prestatiegerichtheid, zelfstandigheid, dominantie, sociale oriëntatie, effectiviteit, doorzettingsvermogen, marktgerichtheid, creativiteit, flexibiliteit en risicobereidheid. In een persoonlijk rapport komen, behalve je ondernemersprofiel, conclusies te staan over jouw ondernemerschap en welke strategie je het beste kunt volgen. Op basis daarvan bespreken we verdere stappen."

Geïnterviewden

Pia Bronsveld

Fred Seegers

Jolanda Verweij

Erik Bos

Regelgeving en weetjes

Mensen met een arbeidshandicap ontvangen meestal een ZW- of arbeidsongeschiktheidsuitkering (WGA, WAO/WAZ en/of Wajong). Voor deze doelgroep beschikt het UWV over een re-integratiebudget AG dat door de overheid beschikbaar is gesteld. Met dit budget kunnen ze een loopbaancoach in de arm nemen, die hen gedurende één of twee jaar begeleidt naar een baan of zelfstandig ondernemerschap. Daarnaast kan er vanuit een WWB-uitkering een beroep worden gedaan op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Ook de KvK is actief voor deze doelgroep, ondermeer met het project 'ik start smart'.

Het UWV kent een plaatsingsdefinitie: Cliënt heeft gedurende meer dan zes aaneengesloten maanden meer dan de helft van het aantal uren dat hij/zij geacht wordt te kunnen werken, besteed aan werkzaamheden uitgeoefend in een zelfstandig beroep. Speciaal voor deze doelgroep heeft het UWV het 'starterskrediet' van circa €32.000. Startfoundation kan een zetje geven als een UWV starterskrediet niet lukt. Het re-integratiebudget van het UWV is €3.750 voor één jaar. Ook kent zij IRO-trajecten voor twee jaar van €5.000. Als een starterskrediet van het UWV wordt afgewezen, krijgt men wel een (beperkt) voorbereidingskrediet (zo'n €2.700). Dit hoeft niet terugbetaald te worden.

Nuttige sites

- www.uwv.nl
- www.starterbegeleiding.nl
- www.ikstartsmart.nl
- www.iro-info.nl
- www.ondernemerstest.nl

Al pratend met de loopbaancoaches komen deskundigheden naar boven die je als loopbaanprofessional in huis moet hebben om een 'AG-kandidaat' te begeleiden naar zelfstandig ondernemerschap:

- **Cliënt:** onderzoeken en verder ontwikkelen van ondernemersvaardigheden in relatie tot diens (fysieke en psychische) belastbaarheid;
- **Markt:** adviseren over ondernemersplan, doelgroepenanalyse, concurrentieanalyse en sterktezwakte analyse van product/dienst;
- **Financiën:** adviseren over haalbaarheid, kosten/baten, financieringsmogelijkheden, kredietaanvragen, exploitatie;
- **Marketing:** adviseren over het in de markt zetten van het product/de dienst, hoe kom je aan klanten, acquisitie doen, gebruik van social media, PR en communicatie;
- **Overige:** kennis over vergunningen, opleidingen en wet- en regelgeving voor deze specifieke doelgroep, zoals uitkering versus eigen onderneming, zelfstandigenaftrek, omgaan met UWV en Belastingdienst, plaatsingscriteria UWV. En de weg weten naar andere deskundigen, zoals een financieel adviseur of bank.

Conclusies

Een eigen onderneming kun je niet alleen starten vanuit de WW, maar ook vanuit de WAO/WIA of Wajong. Niet alleen door het UWV, maar ook door gemeenten en de KvK worden speciale trajecten en loopbaancoaches aangeboden. In dit artikel zijn drie enthousiaste arbeidsgehandicapten aan het woord geweest over het omgaan met hun beperkingen en het vormgeven van een zinvolle toekomst. Zij laten zien dat het mogelijk is om met een arbeidshandicap succesvol te zijn als zelfstandige. Sterker nog, zelfstandig ondernemerschap heeft hen de unieke mogelijkheden geboden om de eigen voorwaarden te creëren die nodig zijn om met plezier en succes aan het werk te kunnen blijven.

Met dank aan de geïnterviewden: Pia Bronsveld, Leontien Cammaert, Fred Seegers, Erik Bos, Jolanda Verweij en Jan van Poppel. ■

Jacqueline Kruunenberg is eigenaar van ChangeCreators en begeleidt vanuit haar organisatie mensen met een arbeidshandicap naar zelfstandig ondernemerschap (www.changecreators.nl). Ria Freijzen is redactielid van LoopbaanVisie en eigenaar van Talentwerk (www.talentwerk.nl)